

lige hold; der er dog for en del tale om folk fra de samme institutter (eller off-spring). Måske skulle man sige forgængere, for der er flere - fra andre forlag, men også med en del person- & institutsammenfald. Det kunne tænkes, at der var ved at opstå forskellige retninger, hvilket dog ikke fremgår i denne omgang. Det ligger naturligvis bag ved, at den omfattende forarmning af biodiversiteten - også i de mediterrane økosystemer, skyldes den humane påvirkning. Der er et stærkt behov for en mere direkte behandling af den problemstilling fremfor de mere sippede, biologiske.

Henning Mørch

G. Gross: Numerical Simulation of Canopy Flows. - (Springer Series in Physical Environment, 12).

Springer, Berlin 1993. VIII, 167 s., ill., 24 cm. DEM 158.-.

Udvikling af matematiske modeller til bestemmelse af luftstrømning omkring enkeltstående træer, læhegn og skove er genstand for en detaljeret analyse i denne bog. Der indledes med et afsnit om mikroklimaet i skove, hvor der bliver lagt vægt på strålings-balance og energibalace. Herefter præsenteres de grundlæggende ligninger for luftens strømning. I første omgang fokuseres på den forholdsvis simple strømning omkring et enkelt træ. Det matematiske modelværktøj udbygges i de følgende kapitler til at omfatte grupper af træer for at afsluttes med en heterogen stand af træer. Modellerne er baseret på et omfattende empirisk materiale indsamlet i tempererede skove i Tyskland. Der bringes en række illustrationer med eksempler på resultater fra modelberegningerne. For forskere, der arbejder med modellering af stof- og energitransport i og omkring skove indeholder bogen en lang række værdifulde oplysninger og kan i den forbindelse anbefales.

Henrik Søgaard

T. Høj & J. Dahl: Danmarks søer, - søerne i Roskilde Amt, Københavns Kommune og København Amt.

Strandberg, Vedbæk 1995. 199 s., ill., 31 cm. DKK 388.

Denne rigt illustrerede bog om søerne i Roskilde Amt, Københavns kommune og Københavns Amt er 3. bind af en beskrivelse af Danmarks søer. De to foregående bind omhandler søerne i h.hv. Storstrøms Amt og på Bornholm og Søerne i Vestsjælland. Der er således langt igen. Værket består af en gennemgang af søerne, som på en gang forsøger at være videnskabelig og at appellere til en bredere læsekreds. Bogen indeholder behageligt mange kort, den er inspirerende skrevet og vil kunne benyttes som opslagsbog. Herudover vil den kunne benyttes som en glimrende første indgang til originalkilder om de beskrevne søer.

Jesper Bartholdy

O. Fränzle: Contaminants in Terrestrial Environments. - (Springer Series in Terrestrial Environments 13).

Springer, Berlin 1993. XVI, 439 s., ill., 25 cm. Pris uoplyst.

Det område, bogen behandler, er af stor betydning, men også meget svært at overskue, - både på grund af de mange stoffer, der

kan optræde, og de forskelligartede processer i jordmiljøet. Formidlingen er søgt klaret ved at forudsætte en del naturvidenskabelig basisviden og ved at præsentere principper, modeller og eksempler. Der begyndes med de basale kemiske og økologiske principper, hvorefter fluxe i atmosfæren af menneskeskabte kemikalier og fluxe af kemiske stoffer i jord-vegetation komplekset behandles. Bogen er svær læsning, men indeholder 'godt stof', også for ikke-specialister. Man rystes fx over de mægtige udledninger af benzen (11 mio.t/år), toluen (1.8 mio. t/år) og en række klorerede organiske stoffer, hvoraf mange dels lever længe i naturen, dels indgår i dannelsen af stoffer, der er lige så farlige.

Sofus Christiansen

H. Breman & J.-J. Kessler: Woody Plants in Agro-Ecosystems of Semi-Arid Regions, - with emphasis on the Sahelian countries. - (Advances series in Agricultural Sciences 23).

Springer, Berlin 1995. XIV, 340 s., ill., 25 cm. DEM 248.-.

En forståelse af det særlige Sahel-landskab forudsætter en betydelig viden om vedplanterne, deres typer, fordeling og funktioner. Disse sidstnævnte er helt afgørende for områdets udnyttelse og for udnyttelsens stabilitet. Denne bog er en glimrende introduktion til emnet, hvor megen ny viden opbygges i disse år. Forståelsen af de mekanismer, hvorved træer opbygger fertilitet er fx blevet stærkt forbedret. En ret central opfattelse som fx træers funktion som 'pumper', der henter næringsstof op fra dybere jordlag, har i mange tilfælde vist sig at være negligerbar under tørre forhold, mens den mere indirekte forbedring af jordkvaliteten ved tilførsel af organisk stof synes at have den største betydning (fx via CEC og vandretention). Det tjener forfatterne til ære, at de midt i deres aktive forskning har haft kræfter til at opsammere indsamlet viden og kritisk vurdere den - og tilmed præsentere den i en let tilgængelig form. Den vil blive værdsat af Sahelforskerne, men også som grundlag for fx geografers sammenlignende forskning.

Sofus Christiansen

T. Kjærsgaard: The Danish Revolution 1500-1800, - an ecohistorical interpretation.

Cambridge University Press, Cambridge 1994. XII, 314 s., ill., 24 cm. GBP 35.-.

Denne bog vakte beundring og kritik, da den i sin danske udgave forsvarede som disputats. Beundringen skyldtes dels den dristighed, hvormed Kjærsgaard havde kastet sig ud i den store og vanskelige opgave at forsøge at skrive en økohistorie, dels bogens klare og konsekvente fremstilling. Diskussionen kom hovedsageligt til at dreje sig om rigtigheden af de data, bogen var baseret på, og de konklusioner, der blev draget af dem. Særlig naturvidenskabsfolk mente, at de økologiske elementer var mangelfuldt dokumenteret og beskrevet. Historikerne var mere optaget af de kronologiske problemer, som værket også indeholder, fx vedr. spredning af ny landbrugsteknik. En del af debatten er optrykt i 'Fortid og Nutid' 1994. Kjærsgaards bog er nu udkommet på engelsk med ganske få ændringer. Det er beklageligt, at lej-